

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.593/2014/12.szám

A Szegedi Ítéltábla **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - az OBH Jogi Képviseleti Osztály által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2014. május 29. napján kelt 17.P.20.101/2013/48. számú ítélete ellen a felperes 53. és az I. r. alperes 52. és 56. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben és akként változtatja meg**, hogy mellőzi az I. r. alperes marasztalását és perköltség fizetésére kötelezését.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 960 000 (kilencszázhatvanezer) Ft-ra felemeli.

Megállapítja, hogy a felperes képviselőt az elsőfokú eljárásban ellátó pártfogó ügyvéd díját 100 %-ban a felperes viseli.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg a Magyar Államnak 1 304 000 (egymillió-háromszáznégyezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy a felperes képviselőt a másodfokú eljárásban ellátó **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéddíját 100 %-ban a felperes köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes, mint adós ellen a Szegedi Városi Bíróság által elrendelt és a II. r. alperes végrehajtó által fogatosított - a jelen perrel érintett - alábbi végrehajtási eljárások indultak:

- az APEH Csongrád Megyei Igazgatósága (jelenleg Nemzeti Adó- és Vámhivatal Csongrád Megyei Igazgatósága) végrehajtást kérő kérelmére 0601-Vh.2703/2004. számon elrendelt és 259.V.568/2007. számon fogatosított,
- a Csongrád Megyei Rendőrkapitányság végrehajtást kérő kérelmére 0601-Vh.1998/2007. szám alatt elrendelt és 259.V.374/2007. számon fogatosított,
- a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság végrehajtást kérő kérelmére 0601-Vh.2017/2007. számon elrendelt és 259.V.373/2007. számon fogatosított,

- a Csongrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatal végrehajtást kérő kérelmére 0601-Vh.6662/2008. számon indult és 259.V.636/2008. számon fogatosított eljárások.

Ezt meghaladóan a **(Sz.) Kft.** végrehajtást kérő kérelmére 259.V.933/2008. számon, a Legfőbb Ügyészség végrehajtást kérő kérelme alapján 289.V.229/2008. számon fogatosított végrehajtást a II. r. alperes a felperessel szemben.

A végrehajtási eljárásokban a II. r. alperes lefoglalta a felperes tulajdonában álló **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe, hrsz.-a)** szám alatti ingatlan 1/1, valamint a **(település neve)**, külterület **(ingatlan 2. hrsz.-a)** hrsz-ú ingatlan felperes tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ hányadát. A II. r. alperes mindkét ingatlanra adó- és értékbizonyítványt szerzett be, amelyek a **(település neve)**, külterület **(ingatlan 2. hrsz.-a)** hrsz-ú ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségének forgalmi értékét bekölthetően 400 000 Ft, lakottan 320 000 Ft, míg a **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)** számú ingatlan bekölthető tehermentes forgalmi értékét 8 000 000 Ft, lakott forgalmi értékét 6 400 000 Ft összegben jelölték meg.

A II. r. alperes a végrehajtást a **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)**. szám alatti ingatlanra folytatta, arra ingatlan árverési hirdetményt bocsátott ki, majd az ingatlant a 2008. december 17. napján tartott árverésen értékesítette 5 600 000 Ft árverési vételárért **(vevő neve)** vevőnek. A felperes a jelen perben érintett 259.V.568/2007., 259.V.374/2007., 259.V.373/2007. és a 259.V.636/2008. számú ügyekben 2008. december 22. napján ügyenként 4-4, valamennyi ügyben azonos tartalmú végrehajtási kifogást illetve végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő, sérelmezve egyebek mellett, hogy a lakhatását biztosító elárverezett ingatlan helyett a végrehajtó nem a lefoglalt tanyás ingatlanát illetve a **(autó rendszáma)** forgalmi rendszámú gépkocsit vonta árverés alá.

A Szegedi Városi Bíróság a 0601-3.Vh.2703/2004/322/XIV., a 0601-3.Vh.2017/2007/83/VI., a 0601-3.Vh.1998/2007/74/V. és a 0601-3.Vh.6662/2008/20. számú végzésével - egyebek mellett - a felperes végrehajtási kifogását elutasította. Határozatainak indokolása szerint az önálló bírósági végrehajtó a fokozatosság elvét betartva járt el, amikor az adós **(ingatlan 1. címe)**. szám alatt ingatlanára fogatosította a végrehajtást. Rámutatott, a másik végrehajtás alá vonható ingatlan „jogerős” becsértéke 400 000 Ft, a végrehajtással érvényesített követelés tőkeösszege ezt lényegesen meghaladja, ezért nem volt várható, hogy abból a végrehajtást kérők követeléseit kielégítést nyerhessenek.

A felperes a határozatokkal szemben benyújtott fellebbezéseiben elsősorban a lakóingatlana megállapított becsértékét, a becsérték megállapításának alapjául szolgáló adó- és értékbizonyítvány tartalmát kifogásolta, és ezzel összefüggésben sérelmezte, hogy a végrehajtó 5 600 000 Ft árverési vételáron értékesítette az ingatlant. Mindezen körülmények miatt az árverést törvénysértőnek minősítette. Hivatkozott továbbá arra, hogy a végrehajtandó követelések a külterületi ingatlan árverezéséből megtérültek volna. Sérelmezte a tanyás ingatlan adó- és értékbizonyítványban meghatározott értékét, hangsúlyozta továbbá, hogy ezen ingatlan becsértékének megállapítására és közlésére nem került sor, ezért a Vht. 140. §-ában foglalt jogát gyakorolni nem tudta, így „az értékbecslő okirat nem vált jogösszé”.

Az I. r. alperes a 4.Pkf.21.611/2009/1., a 4.Pkf.21.690/2009/1. és a 4.Pkf.21.774/2009/1. számú

határozataival az elsőfokú bíróság végzéseit helybenhagyta. Határozatainak

- 3 -

Pf.II.20.593/2014/12.szám

indokolásában kitért a lakóingatlan becsértékére, valamint az árverési vételár miatt támasztott kifogások alaptalanságára. Alaptalannak találta a végrehajtás fokozatossága be nem tartására hivatkozással előterjesztett kifogást is, utalva az elsőfokú bíróság végzésének e körben kifejtett indokaira. Hangsúlyozta továbbá, hogy a végrehajtandó követelés összegére figyelemmel a végrehajtó a Vht. 7. §-ában foglaltak megfelelő alkalmazásával járt el.

A Szegedi Városi Bíróság a 0601-6.Vh.6662/2008. számú ügyben benyújtott felperesi fellebbezést a 62. sorszámú végzésével hivatalból elutasította, amely végzést a Békés Megyei Bíróság a Pkf.25.407/2010/2. számú határozatával helybenhagyott.

A fentiekben írt végrehajtási eljárások befejezésekor a felperessel szemben fennálló összes követelés összege 2 859 994 Ft volt a végrehajtási költségeket is beleértve.

A Pécsi Ítéltábla a Pf.VI.20.304/2012/10. számú ítéletével a Pécsi Törvényszék 10.P.20.274/2010/138. számú ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte a jelen per alperesét a jelen per felperese és házastársa, mint felperesek javára 2 149 000 Ft és kamatai megfizetésére. A Kúria Pfv.III.22.106/2012/7. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. E perben az I. r. alperes magatartásának jogellenességét a **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)**. számú ingatlannal kapcsolatos becsérték megállapítása körében állapította meg a bíróság.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 16 000 000 Ft és annak 2009. szeptember 30. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére nem vagyoni kártérítés címén. Keresete jogalapjaként elsődlegesen a Ptk. 349. §-át, másodlagosan a Pp. 2. §-át jelölte meg. Hivatkozása szerint nem felel meg a valóságnak a végrehajtási kifogásai tárgyában hozott bírósági határozatok azon megállapítása, hogy a tanyás ingatlan becsértéke jogerősen megállapításra került, ezért a II. r. alperes a fokozatosság elvét betartva járt el, amikor lakóingatlanát árverezte el. Kiemelte, a határozatokban foglaltakkal ellentétben a **(település neve)**, III. kerületi tanyás ingatlan becsértékére vonatkozóan értékbecslő okirat nem került kiállításra. Hivatkozott arra, hogy ezen ingatlan, a végrehajtási eljárásban lefoglalt **(autó rendszáma)** forgalmi rendszámú Lada személygépkocsi, továbbá a tulajdonában álló 4 000 000 Ft értékű festmény megfelelő fedezetet nyújtott a végrehajtási eljárásban vele szemben fennálló követelések kiegyenlítésére.

A II. r. alperes terhére róta, hogy a Vht. 140. §-ában írt kötelezettségével ellentétben a tanyás ingatlanról nem állított ki becsértékközlő okiratot. Álláspontja szerint mindez a lakóingatlana jogellenes elárverezéséhez vezetett. A kártérítés összegét úgymint 4 000 000 Ft-ban jelölte meg. Csatolta a tanyás ingatlanra vonatkozó NAV által kiállított közlést, amely szerint annak becsült forgalmi értéke 2 095 483 Ft.

Az I. r. alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte a Pécsi Törvényszék és a Pécsi Ítéltábla előzőekben ismertetett ítéletére alapítottnan azzal, hogy a felperes követelése ítélt dolog. Érdeemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a **(település neve)**, **(ingatlan 1.**

címe). szám alatti családi ház elárverezésének az indoka, hogy a felperes a jogerős határozatokkal megállapított fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

A II. r. alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

- 4 -

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300 000 Ft-ot, továbbá ezen összegnek 2009. szeptember 30. napjától járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatát a kifizetés napjáig terjedően, valamint 200 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest 940 800 Ft elsőfokú eljárási illeték megfizetésére, továbbá megállapította, hogy 19 200 Ft feljegyzett illetéket az állam visel. A felperes képviselőtét ellátó pártfogó ügyvéd díját illetően akként rendelkezett, hogy azt 98 %-ban a felperes, 2 %-ban az I. r. alperes köteles viselni.

Az I. r. alperes permegszüntetésre irányuló kérelmét megalapozatlannak ítélte.

A kereset érdemét illetően a Szegedi Városi Bíróság előtt 0601.Vh.6662/2008. szám alatti végrehajtási ügy kapcsán rámutatott, hogy a felperes ezen eljárásban a jogorvoslatot nem merítette ki, mivel fellebbezése hivatalból elutasításra került, ezért a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének speciális feltételei nem állnak fenn.

Megállapította, a tanyás ingatlan tekintetében becsérték megállapítás nem történt, ezért téves az I. r. alperes határozataiban szereplő ezzel ellentétes megállapítás. A felperes nem vagyoni kára, az életkörülményeiben bekövetkező negatív változás azonban ezzel nem áll okozati összefüggésben, mivel a lakóingatlan árverési értékesítésére abban az esetben is sor került volna, ha a sérelmezett határozatokban nem a fenti megállapítás szerepel, vagy ha azok azt tartalmazzák, hogy az adó- és értékbizonyítvány szerinti érték a 400 000 Ft. Az okozati összefüggés hiányában pedig a kártérítési felelősség megállapítására nincs lehetőség.

A II. r. alperes felelősségét vizsgálva rámutatott, nem vitásan beszerezett a tanyás ingatlanra vonatkozóan adó- és értékbizonyítványt. A Vht. 140. §-a alapján azonban a végrehajtónak ennek alapján akkor kell a becsértéket megállapítania és azt közölni az adóssal, ha a végrehajtási cselekményt az érintett ingatlanra kívánja foganatosítani. Hangsúlyozta, nincs a Vht-nek olyan rendelkezése, amely szerint a végrehajtási eljárást a végrehajtónak elsődlegesen az alacsonyabb értékű, a követelés kielégítésére nem alkalmas ingatlan árverésre bocsátásával kellene lefolytatnia, ezért a II. r. alperest mulasztás nem terheli, így kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A Pp. 2. §-ára alapított kereset kapcsán rámutatott arra, hogy a 0501-3.Vh.6662/2008. számú ügyben a jogorvoslati kérelem kimerítésének hiányában e jogcímen sem kerülhetett sor az ügy érdemi vizsgálatára. Ugyanakkor azt a tény, hogy a további három ügyben hozott határozatok téves megállapítást tartalmaznak, valamint hogy a másodfokú határozatokban az I. r. alperes nem tért ki az ezt sérelmező fellebbezési előadásra, akként ítélte meg, hogy ezzel sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga, ennek alapján egyenként 100 000 Ft, összesen 300 000 Ft méltányos elégtételt biztosító kártérítés megállapítására látott lehetőséget.

A II. r. alperest illetően rámutatott arra, ha a felperes által állított mulasztás megállapítható lenne, úgy az nem a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezné, hanem a II. r. alperes Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési felelősségét tenné megállapíthatóvá.

A pervesztesség-pernyertesség arányát vizsgálva megállapította, hogy a felperes 2 %-ban bizonyult

pernyertesnek, így a tárgyalásonként felszámított 2400 Ft összegű útiköltségének 2 %-ára, összesen 200 Ft-ra tarthat igényt. A pervesztesség-pernyertesség arányában rendelkezett a felperes képviselőtét ellátó pártfogó ügyvéd költségeinek, valamint a feljegyzett eljárási illetéknek a viseléséről.

Az ítélet ellen a felperes és az I. r. alperes élt fellebbezéssel.

- 5 -

Pf.II.20.593/2014/12.szám

A felperes fellebbezésében - tartalmilag - az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. A 0601-3.Vh.6662/2008. számon indult ügyet érintően arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes a jogorvoslati kérelmét jogszerűtlenül utasította el, ezért a jogorvoslati lehetőség elmulasztása miatt az ezt érintő kereset nem utasítható el.

A II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító ítéleti rendelkezés kapcsán előadta, hogy a **(település neve), (ingatlan 1. címe)**. szám alatti ingatlanra bűnügyi zárlat volt elrendelve, és a II. r. alperes anélkül árverezte el az ingatlant, hogy azt feloldotta volna. Változatlan álláspontja szerint a II. r. alperesnek az értékbecslő okiratot ki kellett volna állítania a tanyás ingatlanról.

A másodfokú eljárásban előterjesztett fellebbezés kiegészítésében tévesnek minősítette az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint nincs okozati összefüggés a **(ingatlan 1. címe)** lakóház elárverezése és az I. r. alperes határozatainak téves megállapítása között. Véleménye szerint ugyanis, ha nem kerül rögzítésre, hogy a tanyás ingatlan jogerős becsértéke 400 000 Ft, megállapítható lett volna az ingatlan tényleges forgalmi értéke, amely lényegesen magasabb ennél. Hangsúlyozta, a korábban lefoglalt gépjármű megfelelő időben történő értékesítése, valamint a nagy értékű festmény eladása biztosította volna a tartozások fedezetét. Álláspontja szerint a becsérték hiányában a II. r. alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a fokozatosság elvét alkalmazza, hiszen nem álltak rendelkezésre a jogerős becsértékközlés hiányában az ehhez szükséges adatok. A fokozatosság elvének betartásával pedig nem kerülhetett volna sor a lakóingatlan értékesítésére.

Tévesnek minősítette azt az ítéleti megállapítást is, hogy a II. r. alperes mulasztása nem sértette a tisztességes eljáráshoz való jogát. Kiemelte, többször jelezte a II. r. alperesnek a tanyás ingatlan tényleges forgalmi értékét. Hangsúlyozta, az édesanyja a végrehajtás sikere érdekében hozzájárult ahhoz is, hogy az egész ingatlan árverésre kerülhessen. Ezt azonban a II. r. alperes szintén figyelmen kívül hagyta. Eltúlzottan alacsonynak ítélte a megítélt kártérítés összegét. Kiemelte, az alperesek mulasztása jelentősen közrehatott abban, hogy a családja elveszítette otthonát, egzisztenciáját, ennek kompenzálására pedig nem alkalmas az elsőfokú bíróság által megítélt összeg.

Az I. r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte. Érvelése szerint az ügy elbírálása szempontjából perdöntő jelentősége van annak, hogy az árverés, majd a kilakoltatás nem a tanyás ingatlant érintette. Rámutatott, az elsőfokú bíróság megállapította, a II. r. alperes a becsérték közlésének elmulasztásával nem sértette meg a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát, ebből pedig az következik, hogy az I. r. alperes sem követhetett el jogsértést azzal, hogy a végrehajtási kifogások tárgyában hozott határozatok elleni fellebbezések elbírálásakor nem tért ki a tanyás ingatlannal kapcsolatos felperesi fellebbezési hivatkozásokra, azok ugyanis az ügyek eldöntése szempontjából lényegtelenek voltak. Hangsúlyozta, a másodfokú határozatoknak a fellebbezés lényegi hivatkozásaira kell kiterjednie, a felperes pedig a végrehajtási kifogásaiban a lakóingatlan becsértékének megállapításával kapcsolatos önkormányzati és bírósági eljárást sérelmezte, a

lakóingatlan megállapított becsértékét kifogásolta.

Rámutatott, a felperes végrehajtási kifogásait elbíráló elsőfokú bíróság végzéseiben kifejtette, a végrehajtó jogszerűen járt el, amikor a végrehajtás alá vonható vagyontárgyak közül a hitelezői követelés teljes megtérülésére fedezetet nyújtó lakóingatlanra vezette az árverést, és nem volt köteles a tanyás ingatlan árverését elrendelni. Az elsőfokú végzések elleni fellebbezések elbírálása során az I. r. alperesnek a kifogás tárgyát érintő fellebbezési

- 6 -

indokokra kellett reagálnia határozataiban, így az, hogy a tanyás ingatlannal kapcsolatos fellebbezési érvelésre nem tért ki, illetve hogy tévesen állapította meg, miszerint a tanyás ingatlanra vonatkozóan jogerős becsérték közlésére került sor, nem sérti a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát. Hangsúlyozta, a tisztességes eljáráshoz való jog nem személyhez fűződő jog, hanem eljárási alapjog, annak megsértése nem teszi lehetővé nem vagyoni kártérítés iránti igény érvényesítését. A Pp. 2. § (3) bekezdése alapján a fél méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, jelen esetben azonban ennek nincs indoka. A másodfokú határozatok esetleges téves illetve hiányos tényállása nem keletkeztetett olyan hátrányt, amely ennek megítélését indokolná.

Hivatkozott arra, hogy a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezés ellentétes az ítélet erre vonatkozó jogi indokolásával, az ítélet indokolásában 200 Ft perköltség megtérítését ítélte az elsőfokú bíróság megalapozottnak, ehhez képest a rendelkező részben 200 000 Ft szerepel.

A felperes fellebbezését érintően előterjesztett ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése alaptalan, az I. r. alperes fellebbezése alapos.

A felperes nem vagyoni kárigényét az életkörülményeinek negatív irányú megváltozása miatt őt ért hátrányra alapítja, amelynek oka a **(település neve), (ingatlan 1. címe)** lakóingatlana árverési értékesítése. Tartalmát tekintve tehát keresetének ténybeli alapja a lakóingatlan - állítása szerinti - törvénysértő árverési értékesítése, amely megítélése szerint arra vezethető vissza, hogy a II. r. alperes a Vht. 7. § (1) bekezdésében írt fokozatosság elvét megsértette, az I. r. alperes pedig a végrehajtó intézkedése ellen benyújtott jogorvoslati eljárásban jogsértően járt el, amikor a végrehajtási kifogásait alaptalanul elutasító elsőfokú határozatokat helybenhagyta és az árverést nem semmisítette meg, a tényekkel ellentétesen arra alapítva döntését, hogy a külterületi ingatlan becsértéke jogerősen megállapításra került.

A Vht. azt az elvet tartja szem előtt, hogy csak indokolt esetben és csak a szükséges mértékben, a fokozatossági szabályok betartásával kerüljön sor kényszer alkalmazására a végrehajtandó követelés érvényre juttatása céljából. Ennek megfelelően rendelkezik úgy a Vht. 7. § (1) és (2) bekezdése, hogy a pénzkövetelést elsősorban az adós munkabéréből, egyéb rendszeres járandóságából vagy pénzügyi intézménynél kezelt vagyonából kell behajtani, ha viszont előre látható, hogy a követelést a munkabérre illetve a pénzügyi intézménynél kezelt összegre irányuló végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, az adós bármilyen vagyontárgya, így az ingatlana is végrehajtás alá vonható. A lefoglalt ingatlant akkor lehet értékesíteni, ha a követelés az adós egyéb vagyontárgyaiból nincs teljesen fedezve vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva elégíthető ki (Vht. 139. § (1) bekezdés).

E törvényi rendelkezések nem tesznek különbséget az adós lakóhelyül szolgáló és a tulajdonában

álló egyéb ingatlanok között. Ha azonban az előzőekben írt feltételek mellett az adós ingatlanaira folyik a végrehajtás, az arányosság és a fokozatosság elve akkor érvényesül maradéktalanul, ha az adós tulajdonában álló ingatlanok közül nem a lakóhelyül szolgáló ingatlan értékesítésére kerül sor, feltéve, hogy az egyéb ingatlanai és vagyontárgyai teljes fedezetet nyújtanak a követelés kielégítésére. A felperes állította, hogy lefoglalt ingóvagyona, a gépkocsi illetve a festmény, valamint a külterületi ingatlan fedezetet nyújtott a végrehajtást

- 7 -

Pf.II.20.593/2014/12.szám

kérők követelésének kiegyenlítésére. A festmény azonban előadása szerint nem került lefoglalásra, és a rendelkezésre álló peradatok alapján az sem állapítható meg, hogy a felperes valóban rendelkezett az állítása szerint 4 000 000 Ft értéket képviselő műtárggyal, amelyből a teljes összegű tartozás kiegyenlíthető lett volna. Lényeges emellett, hogy a lakóingatlan árverésének megsemmisítésére irányuló végrehajtási kifogásban a felperes erre nem hivatkozott, holott ez esetben a kár a rendes jogorvoslat keretében elhárítható lett volna. E felperesi hivatkozást illetően tehát az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn.

A külterületi ingatlanra vonatkozó becsérték megállapítása elmulasztására vonatkozó elsőfokú ítéleti állásponttal az ítélőtábla mindenben egyetért. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a végrehajtó számára előírná, hogy valamennyi lefoglalt ingatlan becsértékét megállapítsa. Az adó- és értékbizonyítvány szerint a tanyás ingatlan végrehajtás alá vonható tulajdoni hányadának értéke 400 000 Ft volt, amely összeg a lefoglalt gépkocsi 600 000 Ft becsértékével együttesen is csupán a végrehajtandó összeg töredékét tette ki. A felperes hivatkozott arra, hogy az édesanyja hozzájárult az ő tulajdonát képező ½ ingatlanhányad elárverezéséhez is. Ennek a Vht. 161. § (2) bekezdésében írtak alapján megvan ugyan a jogszabályi lehetősége, ez azonban önmagában legfeljebb az árverés sikerét segíti elő, de a követelés kielégítésének alapjául csak az adós tulajdoni hányadára eső vételár szolgál. A felperes által 19. sorszám alatt csatolt, a tanyás ingatlan becsült forgalmi értékére vonatkozó adóhatósági közlés a felperesi kereset alátámasztására nem alkalmas, magából az okiratból is kitűnik ugyanis, hogy az a felperes által közölt adatokon alapuló, az adómegállapítás alapjául szolgáló törvényi rendelkezések figyelembevételével készült becslés, másrészt az ott megjelölt érték (becsült érték fele: 1 047 714 Ft) sem nyújthatott volna fedezetet a lefoglalt gépkocsi értékével együttesen sem a végrehajtandó követelés kielégítésére. Lényeges emellett, hogy a közigazgatási hatóság adó- és értékbizonyítványban közölt adatai ismeretében nem volt felróható a II. r. alperesnek, hogy nem ezen ingatlan árverési értékesítését rendelte el, nem feltételezhette ugyanis, hogy a valóságos forgalmi érték az adó- és értékbizonyítványban közölthöz képest olyan jelentős eltérést mutathat, hogy az - a gépkocsi értékével együttesen - biztosította volna a behajtandó összeg megtérülését. Ez egyebekben a felperes által csatolt bizonyítékok alapján nem is állapítható meg.

A tényállásban írt bírósági határozatokban kétségtelenül tévesen szerepel, hogy a külterületi ingatlan becsértéke jogerősen megállapításra került. Helytállóan állapította meg azonban az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem vagyoni kára és az I. r. alperesi határozatok téves megállapításai között az okozati összefüggés nem áll fenn. Miután ugyanis a II. r. alperest nem terhelte mulasztás a külterületi ingatlan becsértékének megállapításával kapcsolatban, az árverés megsemmisítésére

akkor sem kerülhetett volna sor, ha a bírósági határozatok a tanyás ingatlan értékét az adó- és értékbizonyítvány adataira utalással rögzítik.

Az a felperesi előadás, miszerint a 0601-3.Vh.6662/2008. számú ügyben az I. r. alperes a jogorvoslati kérelmet jogszerűtlenül utasította el, olyan új, a másodfokú eljárásban előterjesztett tényelőadásnak minősül, amely a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján érdemben nem vizsgálható. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a rendes jogorvoslat kimerítése sem tenné lehetővé ezen eljárást érintően sem az I. r. alperes kártérítési felelősségének megállapítását a fentiekben kifejtettek szerint.

- 8 -

A felperes jogsértőnek tekinti a II. r. alperes magatartását a tekintetben is, hogy az elrendelt bünygyi zárlat ellenére árverezte el lakóingatlanát. Erre azonban az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, így ezen tényelőadás érdemi elbírálására a Pp. előzőekben hivatkozott rendelkezése alapján szintén nincs jogszabályi lehetőség.

Helytállóan hivatkozott az I. r. alperes fellebbezésében arra, hogy a felperes tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére alapított keresete is alaptalan. A tisztességes eljáráshoz való jog a jelen jogvita alapját képező alperesi eljárás időpontjában hatályos 1949. évi XX. tv. (Alkotmány) 57. §-án alapuló, s a Polgári perrendtartás 2. § (1) bekezdésében is rögzített eljárási alapjog, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részleahajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A tisztességes eljáráshoz való jog lényegében azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a jogok bíróság, vagy más hatóság előtti érvényesítése olyan eljárásban történjék, amely biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan döntésre. Ezeket a biztosítékokat az Alaptörvényben, a bírósági szervezeti törvényben és az eljárási törvényekben, köztük a Polgári perrendtartásban rögzített eljárási alapelvek - mint pld. a bíróság előtti egyenlőség, a bírói függetlenség, a fegyveregyenlőség, a nyilvánosság elve, a jogorvoslathoz való jog - érvényesülése jelenti, fogalmába beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított független és pártatlan bírósághoz, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásához. Nem jelentik ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését az alkotmányos és eljárásjogi alapelvek sérelmét nem eredményező bírói tévedések vagy mulasztások. Az ezekkel okozott hátrányok kiküszöbölését vagy ellentételezését a törvényben biztosított jogorvoslati eszközök vagy a Ptk. bírósági jogkörben okozott kárért való felelősséget szabályozó rendelkezései hivatottak biztosítani. Jelen esetben az I. r. alperes perbeli határozatai indokolásának az a téves ténymegállapítása, miszerint a tanyás ingatlanra vonatkozóan jogerős értékbecslés áll rendelkezésre, a felperesi fellebbezések érdemi elbírálását nem érintette, nem ütközött a polgári eljárás alapelvi szintű rendelkezéseibe, így nem járt a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmével sem. Nem ért egyet az ítélőtábla az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával sem, miszerint az alperes azért is megsértette a tisztességes eljárás követelményét, mivel határozatában nem tért ki a felperes tanyás ingatlan értékmegállapítását sérelmező fellebbezési érveire. Kétségtelen, hogy a bíróság főszabály szerint köteles döntését megindokolni. Ez az indokolási kötelezettség másodfokú határozat esetén magában foglalja a fellebbezésben felhozott érvekre történő reflektálást is, azaz annak kifejtését, hogy a másodfokú bíróság miért találta alaposnak vagy éppen alaptalannak azokat az okokat, amelyekre a fél jogorvoslati kérelmét alapította. Az indokolási kötelezettség eljárási alapelv formájában ugyan nem került rögzítésre sem a perbeli ügyben irányadó Alkotmányban, sem a Polgári perrendtartásban, annak elmulasztása

azonban olyan súlyos eljárási szabálysértés, ami adott esetben alapot adhat a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmének a megállapítására is. Lényeges ugyanakkor, hogy a fellebbviteli bíróságnak határozata indokolásában a döntés szempontjából releváns fellebbezési érvekre kell kitérnie, a fellebbezés lényegét jelentő ténykérdésekkel és jogszabály-értelmezéssel kapcsolatosan kell saját álláspontját kifejtenie (BH2003. 240). A perbeli fellebbezési ügyekben a felperes a lakóingatlana elárverezésével szemben előterjesztett végrehajtási kifogásaiban és az azt elutasító végzések elleni fellebbezéseiben alapvetően két körülményre hivatkozott: egyrészt a lakóingatlana becsértékének

- 9 -

Pf.II.20.593/2014/12.szám

megállapítását, másrészt a fokozatosság elvének megsértését kifogásolta. Ez utóbbit illetően hivatkozott arra, hogy a lefoglalt gépkocsija és a tanyás ingatlana megfelelő fedezetet nyújt a végrehajtandó követelésekre, valamint hogy - az elsőfokú bíróság határozatában írtaktól eltérően - a tanyás ingatlanról csak adó- és értékbizonyítvány készült, becsérték megállapítására azonban nem került sor. Mind az ügyben eljáró elsőfokú bíróság, mind az I. r. alperes kitért határozatainak indokolásában arra, hogy miért találta alaptalannak a felperes árveréssel kapcsolatos kifogásait. Az elsőfokú bíróság egyebek mellett kifejtette, hogy a felperessel szemben érvényesített követelések jelentős összegére figyelemmel nem volt várható, hogy a 400 000 Ft-ra értékelt tanyás ingatlanból kielégítést nyerjenek a végrehajtást kérők követelései, az I. r. alperes pedig másodfokú határozataiban rögzítette, hogy a fokozatosság elvének betartását illetően egyetért az elsőfokú határozatban foglaltakkal. Kétségtelen, hogy az I. r. alperes határozatainak indokolásában nem tért ki a tanyás ingatlanra vonatkozó becsérték megállapításának elmaradását kifogásoló fellebbezési érvelésre, a másodfokú határozatokból azonban ettől függetlenül is egyértelműen kiderül, hogy az I. r. alperes miért találta alaptalannak a lakóingatlan árverésének jogszerűtlenségét állító felperesi fellebbezéseket, ezért a határozatok indokolásának ez a kisebb fokú hiányossága nem ad alapot a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő joga megsértésének megállapítására. Megjegyzendő ezen túl, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértésére hivatkozással - az egyéb feltételek fennállása esetén is - csak akkor tarthat igényt a sérelmet szenvedett személy méltányos elégtételt biztosító kártérítésre a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján, ha ezen eljárási alapjoga sérelmével összefüggésben őt hátrány éri. Az előzőekben kifejtettekből következően azonban a felperest abból fakadóan, hogy a határozatok téves ténymegállapítást tartalmaznak, hátrány nem érte.

Minderre tekintettel az ítéletábra az I. r. alperes fellebbezését megalapozottnak találta és mellőzte a marasztalását.

A felperes keresete teljes egészében megalapozatlannak bizonyult, ezért okafogyottá vált az elsőfokú ítélet perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését támadó fellebbezés.

A kereset elutasítására tekintettel a feljegyzett kereseti illeték teljes összegét a felperesnek kell viselnie, ezért az általa fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét az ítéletábra 960 000 Ft-ra felemelte, továbbá megállapította, hogy teljes egészében a felperes viseli az elsőfokú eljárásban a képviselőtét ellátó pártfogó ügyvéd díját.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felperes mind a saját, mind pedig az I. r. alperes fellebbezése kapcsán pervesztesnek bizonyult, ezért az ítéletábla kötelezte az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és a Pp. 78. § (1)

- 10 -

bekezdése alapján a feljegyzett másodfokú eljárási illeték megfizetésére. A képviselőt a másodfokú eljárásban ellátó pártfogó ügyvéd díját pervesztességére figyelemmel ugyancsak a felperes köteles viselni 100 %-ban (Pp. 87. § (2) bekezdés).

S z e g e d , 2015. január 21.

Dr.Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
ábrabíró